

תאריך עדכון: אוקטובר 2020

שם ומספר הקורס: בריאות האוכלוסייה 778130001
רכזי הקורס: דר' סיון שפיצר-שווחט ופרופ' מיכאל אדלשטיין
סוג הקורס: שיעורים, תרגילים, סדנאות, פרויקט בקהילה
שנת לימודים: תשפ"א מסמטר: א היקף שעות: 90
אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרת הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

רקע:

תחום בריאות האוכלוסייה עוסק במציאת פתרונות ומשאבים להתמודדות עם האתגרים הגורמים לבריאות לקויה בקבוצות אוכלוסייה מובחנות, וזאת באמצעות שותפויות בין סקטורים שונים כגון בריאות הציבור, תעשייה, אקדמיה, ארגוני בריאות, שלטון מקומי ועמותות. קורס בריאות האוכלוסייה הינו הקורס הראשון שלכם במסגרת הכשרתכם כרופאים, וזאת לפני לימוד הגישות הקליניות לטיפול בחולי הפרטני של מטופליכם בעתיד. מטרת הקורס היא הבנת ההשפעה הנרחבת שיש למבנים חברתיים על בריאותו של האדם. במהלך הקורס נתמקד במספר תחומים: הבנת הגורמים החברתיים המשפיעים על בריאותו של המטופל, הגורמים לפערים בין אוכלוסיות, תפקידן של מערכות בריאות, ואי-שוויון בבריאות וההתמודדות עימו; נכיר את התפיסות והגישות של תחום בריאות הציבור כולל מניעה, קידום והגנה על האוכלוסייה; נלמד מושגים ומיומנויות בסיסיות למדידה של בריאות דרך תחום האפידמיולוגיה; ונבחן ונעצב תוכניות התערבות לקידום בריאותן של קבוצות ואוכלוסיות בעלות צרכים וגורמי סיכון ייחודיים בגליל.

תכנים עיקריים:

1. מאפיינים חברתיים בבריאות ואי-שוויון:

- הכרה, הבנה והגדרה של בריאות, גישות רפואיות ומודלים ביו-פסיכו-סוציאליים
- הערכת הגורמים החברתיים המשפיעים על בריאות והשפעתם על הופעת והתפתחות מחלות.
- הכרת השפעתם של מבנים חברתיים על יצירת פערים בין אוכלוסיות ואי-שוויון.

2. אפידמיולוגיה:

- הכרת מושגים באפידמיולוגיה והשימוש בהם לצרכי בריאות האוכלוסייה, כולל ניטור והערכה של מצב הבריאות של אוכלוסיות, זיהוי הגורמים למצבי הבריאות ובחינת התערבויות יעילות לשינוי ולשיפור המצב ברמות מנע שונות.

3. בריאות הציבור (מניעה, קידום בריאות והגנה):

- הכרת עקרונות קביעת מדיניות בבריאות הציבור, מבנה מערכת הבריאות, חוקים ואתיקה.
- הכרת פעילויות המניעה והבקרה בבריאות הציבור: פיקוח בתחום בריאות הסביבה, איכות ובטיחות מזון, חיסונים, טיפול בהתפרצויות תחלואה ואירועים חריגים.
- תכניות התערבות לקידום בריאות האוכלוסייה וצמצום אי השוויון בבריאות.

4. הכרת קהילות הגליל:

- הכרת צרכיהם של אוכלוסיות הגליל והבנת חשיבות הכרת ההבדלים התרבותיים של אוכלוסיות פגיעות.
- פיתוח תכנית להתערבות קהילתית מבוססת ראיות

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים)

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים) הקורס כולל שיעורים פרונטליים יחד עם עבודה בקבוצות קטנות, סדנאות ייחודיות והתנסות בקהילה. סגל הקורס כולל מרצים מהפקולטה לרפואה, משרד הבריאות, בתי חולים וקופות החולים, ומנהיגים קהילתיים.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

יום ראשון, 18 אוקטובר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/88117702587	אוריינטציה	11:00 – 9:00	
https://us02web.zoom.us/j/84016344846	מבוא לקורס בריאות הציבור (סקר מחויבות חברתית)	12:15 – 11:30	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה
https://us02web.zoom.us/j/85827501410	בין חברה לרפואה: מושגים של בריאות וחולי	14:15 – 12:45	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה
https://us02web.zoom.us/j/89429855754	בריאות האוכלוסייה והפקולטה לרפואה	15:30 – 14:45	פרופ' קרל סקורצקי, דיקן הפקולטה
יום שני, 19 אוקטובר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/85724304839	המאפיינים החברתיים והשפעתם על בריאות	10:00 – 08:30	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה
https://us02web.zoom.us/j/88159674634	תפקיד משרד הבריאות בצפון הארץ	12:00 – 10:30	ד"ר ראמי גריפת, מנהל בטיחות הטיפול, ניהול סיכונים ופניות הציבור, המרכז הרפואי זין
https://us02web.zoom.us/j/88262340888	הגנה על בריאות	14:00 – 12:30	ד"ר ראמי גריפת
https://us02web.zoom.us/j/83726270650	סקירה, מטרות, עקרונות ונהלים	16:00 – 14:30	ד"ר אריאלה עופרן, שירותי בריאות כללית
יום שלישי, 20 אוקטובר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/88308456292	רפואה מונעת - סקירה כללית	8.30-10.00	ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד, פקולטה לרפואה
https://us02web.zoom.us/j/82118219832	אפידמיולוגיה 1 - מבוא לאפידמיולוגיה	12.30-14.00	פרופ' מיכאל אדלשטיין, פקולטה לרפואה
	קורס היל"ה	18:00- 14:30	
יום רביעי, 21 אוקטובר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/82770146205	אפידמיולוגיה 2 - אפידמיולוגיה תיאורית	8.30-10.00	פרופ' מיכאל אדלשטיין, פקולטה לרפואה
https://us02web.zoom.us/j/84188630339	חשיבותן של השנים הראשונות	10.30-12.00	פרופ' מרי רודולף
https://us02web.zoom.us/j/82371949985	תכנון התערבות בקהילה, הכנה לקורס מח"ר- מחויבות חברתית ברפואה	12.30-12.50	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה ד"ר ג'ומענה עיסא-חדד, פקולטה לרפואה
	יריד של ארוגני קהילה 1 יריד של ארוגני קהילה 2 בחירת ארגונים	12.50-14.45	נציגי ארגונים ועמותות

https://us02web.zoom.us/j/89397806377	ד"ר מירי בנטואיץ', פקולטה לרפואה ד"ר לימור מעודד-דנון, פקולטה לרפואה	מבוא לקורס תורת האדם	15.15-16.00
יום חמישי, 22 אוקטובר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/84396766562	ד"ר שמואל רישפון, משרד הבריאות	בסיס משפטי לבריאות הציבור	10:00 – 8:30
https://us02web.zoom.us/j/85404915413	ד"ר אריאלה עופרן, שירותי בריאות כללית	מחלות לא מדבקות: הנטל, עקרונות המניעה והשליטה	12.00 – 10:30
https://us02web.zoom.us/j/87414632393	ד"ר קרן אגאי-שי, פקולטה לרפואה	אפדימיולוגיה 3- סיבתיות ו-DAG- כולל ערפלן	13.15 - 12.30
https://us02web.zoom.us/j/87414632393	ד"ר קרן אגאי-שי, פקולטה לרפואה	אפדימיולוגיה 4- סיבתיות ו-DAG- כולל ערפלן	14:00 – 13:15
https://us02web.zoom.us/j/89532519025	ד"ר סיון שפיצר-שוחט ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד מרגנית גוטלר-אופיר ד"ר נוסייבה ריאן-גרה	פרויקט קהילתי (1): מבוא והכרת הארגונים פרויקט קהילתי (2): הערכת צרכים + תרגיל	16:00 – 14:30

שבוע 2

יום ראשון, 25 אוקטובר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/86867852721	ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד, פקולטה לרפואה	קידום אורח חיים בריא 1	10:00 – 8:30
https://us02web.zoom.us/j/87387007010	ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד, פקולטה לרפואה	קידום אורח חיים בריא 2	11.15 - 10.30
https://us02web.zoom.us/s/82440750127	AKIM	פרויקט קהילתי (3): ביקור ראשון וירטואלי בארגונים	11.30-12.30
https://us02web.zoom.us/s/87200099775	ENOSH		
https://us02web.zoom.us/s/84302843879	HEALTHY FACULTY		
https://us02web.zoom.us/s/85444999556	רכיבה על סוסים- נוף הגליל		
Meeting at a different time (Sunday at 17.00) https://us02web.zoom.us/j/88624327318	Tzahal 9 מרכז קליטה		
https://us02web.zoom.us/s/81616019063	עמותת אחי בני ישראל		
https://us02web.zoom.us/s/84337025534	בית נוער קדימה		
https://us02web.zoom.us/s/84956220560	חברותא כוכב הצפון		
https://us02web.zoom.us/s/83904062554	בני מנשה Bnei Menashe		
https://us02web.zoom.us/j/89875008931	קידום נוער חרדי		
Meeting at a different time	בטרם		
https://us02web.zoom.us/j/88683628418	פרופ' מיכאל אדלשטיין, פקולטה לרפואה	אפידמיולוגיה 5- הטיית אפשרויות באפידמיולוגיה	13.00-14.30

https://us02web.zoom.us/j/88500476753	ד"ר קרן אגאי-שי, פקולטה לרפואה	אפידמיולוגיה 6 -מחקר עוקבה, כולל מדדי קשר- RR/OR/HR6	15.00-16.00
יום שני, 26 אוקטובר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/89976059593	ד"ר לילך מלצקי, סגן דיקן להוראה בקהילה	מבוא לרפואת אורח חיים	9:15 – 8:30
https://us02web.zoom.us/j/81753917593	רן שניידר, מנהל מכון פיזיותרפיה, שירותי בריאות כללית	פעילות גופנית ובריאות	10:00 -9:15
https://us02web.zoom.us/j/87037221304	יעל דרור, דיאטנית קלינית	עקרונות התזונה הבריאה	11:15 -10:30
https://us02web.zoom.us/j/82034120373	ד"ר איווי קמפ, Lead Occupational Health Physician Oxford University Hospitals NHS Trust	שחיקה ברפואה - מתח ודרכים לפתח עמידות	12:15- 11:15
https://us02web.zoom.us/j/88649980230 https://us02web.zoom.us/j/88362052792 https://us02web.zoom.us/j/83438783985	מיכאל שופאני, מדריך כושר אלה ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד,	3 סדנאות (כל אחת 40 דק') • TABATA • יוגה • עקרונות הבישול הבריא	13:00-13:40 13:50-14:30 14:40-15:30
https://us02web.zoom.us/j/83923990366	ד"ר לילך מלצקי	סיכום	16:00 -15:30
יום שלישי, 27 אוקטובר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/82985138986	ד"ר קרן אגאי-שי, פקולטה לרפואה	אפידמיולוגיה 7 -מחקר מקרה ביקורת ומחקר חתך	10:00 – 08:30
https://us02web.zoom.us/j/88365271497	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד, פקולטה לרפואה גבי שלומית נשרי, ספרנית הפקולטה	פרויקט קהילתי (4) – משוב על ביקור I פרויקט קהילתי (5): תכנון התערבות מבוססת ראיות	12:00 – 10:30
https://us02web.zoom.us/j/88510363428	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד, פקולטה לרפואה מרגנית גוטלר-אופיר, פקולטה לרפואה ד"ר נוסייבה ריאן-גרה, פקולטה לרפואה	תרגיל: מציאת ראיות ותכנון התערבות	14:00 – 12:30
קורס היל"ה			14:30-18:00
יום רביעי, 28 אוקטובר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/83754999660	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה	מודלים של מערכות בריאות בעולם	10:00 – 08:30
https://us02web.zoom.us/j/83019565515	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה	מבנה מערכת הבריאות הישראלית	10.30-12.00

https://us02web.zoom.us/j/82470630386	מר טל קארן, MedInt	מלווה רפואי אישי	14:00 - 12:30
https://us02web.zoom.us/j/85936352441	ד"ר מירי בנטואיץ', פקולטה לרפואה	אספקטים אתיים בבריאות הציבור- כלכלת בריאות +תרגיל	14.30-16.00
יום חמישי, 29 אוקטובר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/83482335784	ד"ר קרן אגאי-שי, פקולטה לרפואה	אפידמיולוגיה 8 מחקר מקרה ביקורת ומחקר חתך	10:00 – 08:30
https://us02web.zoom.us/j/87485517235	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה	אי-שוויון ומערכות בריאות	12:00 – 10:30
https://us02web.zoom.us/j/81263616108	ד"ר סיון שפיצר-שוחט + מנחי קבוצות	בין בית חולים לקהילה - המקרה של אשפוזים חוזרים	12.30-14.00
https://us02web.zoom.us/j/81026260340	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה פרופ' אנטוני לודר, מרכז הרפואי זיו ד"ר יוסף עאונ, שירותי בריאות כללית ד"ר ראמי גריפאת, משרד הבריאות	"האם זה תפקיד?" אחריות הרופא ותפקידו בהתמודדות עם אי-שוויון בבריאות	16:00 - 14:30

שבוע 3

יום ראשון, 1 נובמבר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/88606190753	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד, פקולטה לרפואה מרגנית גוטלר-אופיר, פקולטה לרפואה ד"ר נוסייבה ריאן-גרה, פקולטה לרפואה	פרויקט להכרת הקהילה (5): תיאור ועיצוב ההתערבות ותכנון הביקוע	10:00 – 08:30
		פרויקט להכרת הקהילה (6): ביקור שני בארגונים: הצגת תכנית ההתערבות והערכתה	12:00 – 10:30
https://us02web.zoom.us/j/83684896729	פרופ' מיכאל אדלשטיין, פקולטה לרפואה	בריאות גלובלית	12.30-14.00
https://us02web.zoom.us/j/88604885728	ד"ר קרן אגאי-שי, פקולטה לרפואה	אפידמיולוגיה 9 אפידמיולוגיה סביבתית	14:30-16:00
יום שני, 2 נובמבר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/84991726079	פרופ' בשארה בשארה, יו"ר החברה לקידום בריאות	מבוא לסוגיות תרבותיות בבריאות	10:00 – 08:30

	האוכלוסייה הערבית בישראל בהסתדרות הרפואית		
https://us02web.zoom.us/j/84606047279	מנחה: פרופ' בשארה בשאראת ד"ר נוסייבה ריאן-גרה הרב נחמן גלבך טנא בריאות שיח' ג'מיל חטיב	פאנל מומחים: סוגיות תרבותיות בבריאות	10.30-12.00
	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה	פאנל סיכום	12.00-12.30
https://us02web.zoom.us/j/88066105240	פרופ' מיכאל אדלשטיין, פקולטה לרפואה	אפידמיולוגיה 10 - תרגיל	13.00-14.30
https://us02web.zoom.us/j/85792486840	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד, פקולטה לרפואה מרגנית גוטלר-אופיר, פקולטה לרפואה ד"ר נוסייבה ריאן-גרה, פקולטה לרפואה	פרויקט הכרת הקהילה (7): הערכת ההתערבות	15.00-16.00
יום שלישי, 3 נובמבר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/85482899028	ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד, פקולטה לרפואה	אוכלוסיות בסיכון ונכויות	8.30-9.00
	גב' דבי מנשה, אוניברסיטת חיפה גב' האנה שאלטה, עמותת אל-מאנל	סדנאות בהובלתן של אנשים הסובלים מנכויות	9.00-10.00
	אקי"ם אנוש	סדנאות בהובלתן של אנשים הסובלים מנכויות	10.30-11.30
		סיכום	11.30-11.45
https://us02web.zoom.us/j/83731250477	ד"ר מירי בנטואיץ', פקולטה לרפואה	אספקטים אתיים בבריאות הציבור- הבדלי תרבות	12.15-14.00
		קורס היל"ה	14:30-18:00
יום רביעי, 4 נובמבר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/83258014725	פרופ' מיכאל אדלשטיין, פקולטה לרפואה	אפידמיולוגיה של COVID- 19	8.30-10.00
https://us02web.zoom.us/j/84344715436	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה בהשתתפות: ד"ר יוסוף עאנוני, מנהל מגדלי נצרת וסגן מנהל מחוז צפון שירותי בריאות כללית ד"ר ריזאן ס'חניני, סגנית רופאה מחוזית, מכבי מחוז צפון	מערכות בריאות, קורונה ומה שבניהם	10.30-12.00

https://us02web.zoom.us/j/89097945682	ד"ר מוחמד חטיב טל אוחנה, ראש מועצת ירוחם	כישורות תרבותית, אוכלוסיות ייחודיות וקורנה	12.30-14.00
https://us02web.zoom.us/j/89303016762	ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד, פקולטה לרפואה	קידום בריאות ו-COVID 19	14.30-15.15
https://us02web.zoom.us/j/82351103231	ד"ר סיון שפיצר-שוחט, פקולטה לרפואה ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד, פקולטה לרפואה	סיכום הקורס	15.15-16.00
יום חמישי, 5 נובמבר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/86952417538	בוחנים	מצגות הסטודנטים	8:30-10:00
	בוחנים	מצגות הסטודנטים	12:00-10:30
https://us02web.zoom.us/j/86824228715	ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד, פקולטה לרפואה	קורס מח"ר ומשוב	12.30-13.00
יום ראשון, 8 נובמבר 2020			
https://us02web.zoom.us/j/86235220532	ד"ר סיון שפיצר-שוחט ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד פרופ' מיכאל אדלשטיין/ד"ר קרן אגאי-שי	מבחן	10:30 - 8:30

מתרגלים ובוחנים

פרויקט קהילתי	תרגיל: בין בית חולים לקהילה - המקרה של אשפוזים חוזרים	בוחנים
ד"ר סיון שפיצר-שוחט ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד	ד"ר סיון שפיצר-שוחט ד"ר נוסייבה ריאן-גרה	ד"ר סיון שפיצר-שוחט פרופ' מיכאל אדלשטיין
מרגנית גוטלר-אופיר ד"ר נוסייבה ריאן-גרה	פרופ' אנתוני לודר פרופ' מרי רודולף	ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד ד"ר נוסייבה ריאן-גרה
	ד"ר נומי דקמאן ד"ר ג'ומאנה עיסא-חדד	פרופ' מרי רודולף מרגנית גוטלר-אופיר

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: אין

חובות / דרישות / מטלות:

1. מבחן סוף הקורס ב-8.11.2020: 60%
2. פרויקט התערבות בקהילה - הצגה ע"י הקבוצות ב-5.11.2020: 15%

3. דוח תכנית ההתערבות בקהילה- תאריך הגשה **5.11.20**: 25%

נדרש ציון מינימלי של 60 כדי לעבור את הקורס.

ד. קריאה: (חובה/רשות)

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים, חומר מחייב למבחנים:

חובה:

1. Goodman SN, Goel S, Cullen MR. Machine Learning, Health Disparities, and Causal Reasoning. *Ann Intern Med*. 2018;169(12):883. doi:10.7326/m18-3297
2. Friedman NL, Banegas MP. Toward Addressing Social Determinants of Health : A Health Care System Strategy. *Perm J*. 2018;22:18-095.
3. Wilberg A., Saboga-Nunes L, Stock C. Are we there yet? Use of the Ottawa Charter action areas in the perspective of European health promotion professionals. *Journal of Public Health: From Theory to Practice* 2019 <https://doi.org/10.1007/s10389-019-01108-x>.
4. Estruch et al. Primary Prevention of Cardiovascular Disease with a Mediterranean Diet Supplemented with Extra-Virgin Olive Oil or Nuts. *N Engl J Med* 2018; 378:e34.

רשות:

- Epidemiology by Leon Gordis, published by Saunders Elsevier 2009
- Public health and preventive medicine 15th edition by Robert Wallace, published by McGraw Hill
- Public health and epidemiology at a glance by Somerville, Kumaran and Anderson, published by Wiley Blackwell
- Epidemiology, evidence based medicine and public health by Yoav Ben Shlomo, Brookes and Hickman, published by Wiley Blackwell